

СТАНОВИЩЕ

От професор Павел Страшимиров Милков, професор в Югозападния университет „Неофит Рилски” Благоевград,
научно направление 05.08.03. Кинознание, киноизкуство и телевизия
за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление
8.4. Театрално и филмово изкуство
с кандидат доц. Динамир Предов.

Силно съм впечатлен от биографията на доц. Динамир Предов. Динамир Предов е един от най-добрите български фотограф-художници с респектиращи участия в самостоятелни изложби, включително и самостоятелна изложба с актова фотография, респектира ни с участия в международни изложби и с многото отличия – дипломи и награди от различни страни на света. С годините, а неговият творчески път е дългогодишен, той израсна като един от най-добрите български фотографи в областта на рекламната и художествената, вкл. и актовата фотография. Та доц. Предов верен на своята висока отговорност като човек от визуалните изкуства ни представя едно много силно изследване от областта на фотографията на тема **ИЗСЛЕДВАНЕ НА ТВОРЧЕСКИЯ ПРОЦЕС В БЪЛГАРСКАТА АКТОВА ФОТОГРАФИЯ 1944 – 1989.**

Още първото изречение на това впечатляващо изследване звучи: Актвата фотография е вид артистична (художествена) фотография, изобразяваща човешкото голо тяло. Нейната първоначално обявена цел е да представи неговата красота и съвършенство, като пресъздава и подчертава неговите ясно изразени форми и пропорции.

Аз веднага свързах това изследване с мисли на велики майстори от изкуството какъвто е скулптура Огюст Роден, майстора на човешкото тяло в скулптурата. Той казва: „Човешкото тяло е огледало на душата. Оттам идва цялата му величествена красота.”

Динамир Предов говори откровенно пред нас, в тезата си, за причините накарали го да подхване тази трудна, но благодарна тема за актовата фотография. Той казва: „Започнах това изследване по няколко причини – основната е, че за този жанр са написани много малко текстове на български език, конкретно свързани с актовата фотография, /б.а.- и по-късно в текста се мотивира/, втората е, че аз също бях и съм от авторите снимащи голо тяло и третата, но не и последна е, че в момента се занимавам с преподаване на фотографско изкуство в Нов български университет, а четвъртата е, че искам да систематизирам творчеството на фотографите, изкушени от ренесансовото възхищение пред божественото голо тяло на човека.”

По-горе споменах за малкото текстове на български език изследващи този жанр на художествената фотография, която в най-пълна степен изразява умението на фотографа да работи с пластиката на светлината и композицията в снимките на голо тяло. Предов се мотивира в почти цялата своя дисертация, но аз извадих само две изречения казани от него, изразяващи времената в които сме живели и причините за бедата в този жанр, особено във времето което се разглежда: „Догматичното тълкуване на социалистическия реализъм, който задължително изискваше във всяка творба да има идейност и партийност, обяви за „упадъчна“, безидейна и безсъдържателна не само актовата фотография, но и пейзажа и натюрморта. Социалистическият реализъм прави трудно отърсването на българина от векове натрупаната еснафска предубеденост към показ на голото тяло.”

Същностният текст на дисертационния труд е структуриран в четири глави с подточки вътре в отделните глави.

В първата глава доц. Предов анализира в теоретичен план еволюцията на голото тяло в изкуството, като фактор влияещ върху фотографското творчество в този жанр. Вътре в тази глава текста е естествено разделен на три подточки: в първа точка са проследени творческите аспекти и постижения на творците от Древна Елада и Рим. Или както казва Кенет Кларк, голото тяло е художествена форма, измислена от гърците през V век преди Христа.

Във втора точка е разгледан творческият период от времето на Византия, ранното християнство и средновековието. В трета точка акцентът е върху европейското Възраждане и колосите на епохата – Микеланджело, Леонардо, Ботичели... Силно впечатление ми прави компетентния анализ на тези важни периоди в развитието на изкуството изобщо и в частност спрямо развитието на жанра актова фотография.

Втора глава е изцяло посветена на раждането на фотографията и първите снимки на голо тяло, без което цялата художествена фотография не би могла да съществува.

В трета глава са представени творческите портрети на едни от най-великите творци в жанра „Актова фотография“. Авторът на изследването уточнява: „че в тази глава не си поставя за цел подробно и точно изследване на актовата фотография в Европа и Америка, а само иска да представи най-добрите, според него, творци на актова фотография, за да има база за сравнение на българските автори от изследвания период с постиженията на техните колеги със световна слава“.

И в тази глава е силно представена от автора фотографията на голо тяло в световното изкуство на XX век, където намират място големите имена на световни фотографи като: Ман Рей, Франтишек Дртикол, Александър Данилович Гринберг, Гюнтер Рьослер, Дейвид Хамилтън, Ян Саудек, Гунар Бинде, Хелмут Нютън, майсторите на американската актова фотография – Едуард Уестън, Ървинг Пен, Ричард Аведон, Хърб Риц, Робърт Мейпълторп.

И стигаме до четвъртата глава, която е основна в това изследване. Четвъртата глава се състои от три точки, разкриващи силата на това изследване и отговарящи по същество и с пълнота на темата. И точно тук е силна изследователската част на дисертацията.

Точка първа разглежда Голото тяло в творчеството на българските фотографи в периода 1944 – 1989. Тук авторът решава оригинално съдържанието, като за изясняване състоянието на актовата фотография в този период съставя един въпросник анкета и ги разпраща на редица изявени български фотографи, творили (и продължаващи да творят и днес) в този период. Това позволява да събере различни мисли по въпроса за времето и жанра и като чели този оригинален способ дава възможност напълно да се изследва този период, давайки ясно и причините за неохотното възприемане на актовата снимка в този период когато *„И всеки фотограф има пълното право да насочва обектива на апарата натам, накъдето го влече. Но той не може да смята своята дейност за пълноценна, ако от нея липсват чертите на днешния образ на социалистическа България, нейните усилия за по-нататъшен напредък и подъем.“* - из думите на „мъдрите ни комунистически ръководители“. Определено **„социалистическият образ на съвременна България“** трудно може да бъде свързан с актовата фотография, както казва автора.

Точка втора е също доста интересна като изследване, тъй като тя е посветена на мястото отделено на голото тяло в българските медии в изследвания период. В тази точка авторът изследва и подрежда в табличен вид не особено радостна статистика за броя на публикуваните актови снимки в специализираното тогава списание за фотография „Българско фото“.

Трета точка представя най-изявените български творци в жанра на актовата фотография. Разгледани са шестнадесет известни български фотографа, занимаващи се в

жанра актова фотография, като те са представени от доц. Предов с най-известните им актови снимки направени през този труден период и с компетентен анализ на техните снимки. Заедно с това тук той разглежда стилове, тенденции, влияния, технически прийоми на изпълнение.

Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Основната цел на това изследване е да докаже дали в България в периода 1944 – 1989 година съществува българска школа в актовата фотография. Или както авторът изтъква: „цел на това изследване е преди всичко творческият процес в българската актова фотография 1944 – 1989, и всички глави предхождащи основната /четвъртата/, имат единствената задача да представят семпло и схематично, етапите в развитието на голото тяло в изкуството”.

Задачите за постигане на тази цел се свеждат /според доц.Динамир Предов и аз се съгласявам с него/ до анализирането на:

- 1.Творчеството на всички български автори работили в жанра ГОЛО ТЯЛО, за чиито изяви и творчество има информация в публичното пространство.
- 2.Медийното отразяване на творческия процес в този жанр в България.
- 3.Индивидуалните авторски изложби.
- 4.Мястото на актовата фотография в българските национални фотографски форуми.
- 5.Отзивите и анализите в националните медии, касаещи актовата фотография в този период.
- 6.Причините за чуждестранните успехи и подценяването на този фотографски жанр в България.

Всичко това води до съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Основните методи на изследването са съпоставителен анализ, съдържателен анализ, интервю и дълбочинен анализ на базата на интернет анкета сред изявени български фотографи.

В това впечатляващо изследване авторът достига до изводи като този, че на фотографското изкуство, в това число и на широките любителски кръгове се гледа като на средство за пропагандно въздействие, подчинено на интересите на комунистическата върхушка. А това води до пагубното въздействие върху творческите процеси в българската художествена фотография и в частност в разглеждания жанр.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

Искам да подчертая няколко основни приноса на труда, предварително формулирани от автора на изследването: това е първото изследване на творческия процес в жанра актова фотография в България, това изследване за първи път в България систематизира творческия принос на отделните автори в жанра актова фотография в периода 1944 – 1989, това е първото изследване, което акцентира върху политическите условия при протичането на творческия процес в българското фотографско изкуство в периода 1944 – 1989, това е първото изследване, което проследява медийното отразяване на творческия процес в българската актова фотография в периода 1944 – 1989, авторът е

активен участник в изграждането на българска художествена фотография, представени са оригиналните интервюта с всички живи и значими български автори, създавали актова фотография в изследвания период, изследвана е цялата поредица на списание „Българско фото“ в периода 1944 – 1989 година, за публикации свързани с темата на дисертацията.

В заключението авторът извежда основните изводи и заключения, свързани с изследвания период.

В рамките на труда има множество таблици с данни и примери, които имат определящо значение за решаването на отделните задачи в дисертацията.

Накрая на труда е представен библиографичен списък на цитираните и използваните литературни източници 79 книги за актовата фотография /по моя лична преценка доста пълен и точен списък на литература/ и 16 сайта в интернет със много информация за актова фотография.

„Фотографията е въпрос на очи, интуиция и интелект“ (Szarkowski,1966) – казва Джон Шарковски по повод творчеството на Едуард Уестън, но това естествено се отнася за творческата фотография като цяло. Снимките на голо тяло са вид артистична, художествена фотография, изобразяваща човешкото голо тяло.

И в края на моето становище, изхождайки от изказаното положително за труда, си позволявам да препоръчам на уважаемото от мен Научно жури по защита на образователната и научна степен «доктор» да присъди на докторанта доц. Динамир Предов образователната и научна степен «ДОКТОР».

Гласувам с «ДА»

5.06.2014 г., София

Подпис